

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Na wsparcie pogorzaleców *Buczacza* zebrały urzęda powiatowe: w *Stanisławowie* 6 złr., a w *Jordanowie* 4 złr. 50 c. w. a., które zostały już odesłane na miejsce przeznaczenia.

Dla zaprowadzenia regularnej szkoły parafialnej w *Chlebowicach Świrskich* w obwodzie brzeżańskim zapewnione zostały po wieczne czasy następujące ofiary:

1) Obowiązała się tamtejsza gmina istniejący budynek szkolny stosownie przyrządzić i utrzymywać zawsze w dobrym stanie, sprawić porządku szkolne, dostarczać na opał szkoły rocznie 6 niz. austr. sagów drzewa, na zakupowanie książek, odnoszących się do gospodarstwa, sadownictwa i pszczelnictwa, tudzież na pokrywanie drobnych potrzeb szkolnych i na sprawianie premii szkolnych składać rocznie po 3 złr., przeto razem 9 złr. w. a. a nakoniec płacić każdoczesnemu nauczycielowi w pierwszych dwóch latach po 137 złr. rocznie, potem zaś 187 złr. w. a.

2) Zapewnili rocznie właściciele dóbr, a mianowicie WW. a) *Norbert Gintowt Dziewiakowski* 5 złr., b) *Jan Gintowt Dziewiakowski* 2 złr., c) *Hilary Gintowt Dziewiakowski* 2 złr., d) *Ignacy i Romualdyna Starzewscy* 4 złr., e) *Dyonizy Wiśniewski* 4 złr. 50 c., f) *Franciszek Męciński* 2 złr. 50 c., g) *Mazymilian Krupicki* 2 złr. 50 c., h) *Edward i Apollonia Chłopiccy* 2 złr. 50 c. w. a., przeto razem rocznie 25 złr. w. a., z których 5 złr. ma być używanych na sprawianie premii, a reszta na polepszenie dotacji nauczyciela.

3) Ofiarowała gmina swój własny grunt rozległości 4 morgów nauczycielowi do użytku.

Okazana temi ofiarami pożyteczną dla ogółu dążność ku poparciu oświaty ludu wiejskiego podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Z c. k. galicyjskiego Namiestnictwa.

Lwów, 30. września 1865.

(Z urzędowej części *Gazety wiedeńskiej*.)

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższym postanowieniem z 8. października r. b. nadać najlaskawiej właścicielowi dóbr w Galicji *Felixowi* hrabiemu *Morskiemu* krzyż kawalerski orderu Leopolda z uwolnieniem od tacy.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 14. października.

Na uwagę zasługując, iż przy silnej agitacji wyborczej na Węgrzech większa część kandydatów w mowach swoich do wyborców odnosił się do wiszących kwestyj polityczno-ekonomicznych. Chociaż zaprzeczyć nie można, że pojawiło się przy tem wiele zdań jednostronnych, wypływających z mylnego pojmowania zasad prawa publicznego, to jednak zaufać można naglącej sile stosunków materialnych, które nie sprzyjają dowolnym eksperymentom, a których głębsze zbadanie doprowadzi do jaśniejszego ich poznania. W ogóle we wszystkich mowach do wyborców przebija w rzeczach handlowych i ekonomicznych dążność ku wolniejszemu ruchowi na wewnątrz i na zewnątrz; za wysokimi cłami protekcyjnymi nikt się dotąd nie odezwał. W ostatnim czasie p. Trefort, znany pisarz ekonomiczno-narodowy, wystąpił w mowie swej do wyborców z programem, w którym zdanie swe co do tej kwestyi wyraźnie sformułował. Program ten mowca streścił w dwóch słowach: wolność ekonomiczna. Wolności tej dla kraju żądać będzie, wolności rolnictwa, przemysłu, handlu i obrotów pieniężnych. „Jeżeli wolności”, mówił p. Trefort w konkluzji „pozyskać nie możemy, to i wolność polityczna, jakkolwiek jest szacowna, pomódz nam nie będzie mogła.

Jener. Kor. pisze: Pełna godności spokojność, z jaką *Pesti* ocenia zachowanie się Rumunów, jest oznaką spokojności w ogóle, z jaką partya reprezentowana przez ten dziennik spogląda na postępowanie nie tylko Rumunów, ale także Sasów, Kroatów i t. d. Ta spokojność jest z jednej strony uzasadniona istnieniem już wskazówkami, że te narodowości niezajmują stanowiska całkiem przeciwnego całości korony węgierskiej, jak np. wiadomo już, że znakomita ludność rumuńska komitatu hunyadzkiego postanowiła wysłać swoich reprezentantów na sejm siedmiogrodzki; — z drugiej zaś strony opiera się ta spokojność na pewności, że sejm węgierski, przy wyraźnej gotowości wszystkich stronnictw bez wyjątku, będzie w stanie odpowiedzieć wymaganiom i potrzebom narodowości; — a w końcu opiera się ona na tem jeszcze, że zupełne zrównanie autonomii Kroatyi i Siedmiogrodu przy ekonomicznych stosunkach tych krajów jest niepodobne, gdyż niemogłyby one

pokrywać własnych wydatków i przypadającej na nie kwoty podatków z funduszy własnych, i ponieważ można przypuszczać po prawdopodobnym obliczeniu, że Węgry, jeśli wspólne sprawy należących do korony węgierskiej krajów będą wspólnie załatwiane, musiałyby pokrywać jeszcze nadwyżkę wydatków w sumie 11 milionów.

Zaproponowana *reforma austriackich konsulatów* ma być przeprowadzona w następujący sposób: Instytut konsulatów honorowych ma być zniesiony; konsulatory mają być obsadzone tylko krajowcami austriackimi, a tacy konsularni będą podwyższone. Przy konsulatach w Jassach, Bukareszcie i Konstantynopolu mają być posady kancelaryjne obsadzone krajowymi jurystami. Liczba tak zwanych poddanych de facto w Turcyi, to jest takich osób poleconych opiece, które nie należą do żadnej krajowej gminy, ma być ile możności zmniejszona.

W stosunkach zewnętrznych pauza, jaka nastąpiła po zawarciu konwencji gastejskiej, niezem dotąd przerwana nie została. W Niemczech ostateczne załatwienie sprawy Księstw umysły prawie wyłącznie zajmuje; długie historyczno-polityczne rozprawy, jak Treiczkego w *Preussische Jahrbücher*, czytają z zajęciem. *Gazeta kolonńska* rozbiiera w obszernym artykule jak rzeczy w Księstwach, gwoli ostatecznego przyłączenia ich do Prus, przygotowane być mają, i pod tym względem dobrej jest myśli. Pomimo tego przyznać musi iż Prusy mogą wprawdzie przeszkodzić ukonstytuowaniu się niepodległego państwa za Elbą, trudno im zaś będzie przeprowadzić żądania swe lutowe, jeżeli większość mieszkańców tak będzie nadal usposobiona jak dotąd w Holsztynie. Jeżeli żadna z stron nie ustąpi, to zanosi się na prowizoryum, którego końca nikt przewidzieć nie zdoła.

Pomimo zupełnej stagnacji w wypadkach w obecnym czasie, stronnictwa w Niemczech jednak się zbierają i starają się o nowe punkta zetknięcia się z sobą. Przy tej sposobności każde z stronnictw odbywa przegląd nie tylko sił swoich, lecz i swego programu.

Wiadomość podana w *Journal de Debats*, jakoby hr. *Walewski* miał wkrótce udać się w nadzwyczajnej misji do Florencyi, jest podług doniesienia w *Corresp. Havas* całkiem bezzasadna.

La France oświadcza, że fałszywą jest wiadomość, jakoby pan *Armand*, francuzki pełnomocnik w Rzymie, pod niebytność hr. *Sartiges*, robił stolicy apostolskiej uwagi o ustępie ostatniej alocucyi papieżkiej, który odnosił się do Wolnych mularzy i wyrażał nagane, wymierzona wprost przeciw marszałkowi *Magnan*. Wkładane Papieżowi w usta wyrazy nie zostały wyrzeczone, i przeto nie miał też p. *Armand* najmniejszego powodu do reklamacyi.

Na posiedzeniu izby ludu *duńskiej* rady państwa proponowali stronnicy włościan złożenie wydziału „dla wykazania, że ministerstwo przekroczyło kompetencję potwierdzając zamianę kraju, przeprowadzoną przez internacjonalną komisję do uregulowania granic, a nieprzewidzianą w wiedeńskim traktacie pokoju”. Prezydent rady gabinetowej mówił przeciw temu wnioskowi, ponieważ regulacya Danii była bardzo pomyślną. W końcu odrzucony został ten wniosek 49 głosami przeciw 29.

Północno-szlezwicka *Tidende* zbija znowu stanowczo zawarte w dziennikach francuzkich pogłoski o istnieniu adresu sprzyjających Danii Szlezwiczom do Króla pruskiego *względem zwrócenia północnego Szlezwiku Danii*. Cała ta wiadomość jest tendencyjną bajką, ażeby za granicą przedstawić w fałszywym świetle stosunki w Szlezwiku, żaden bowiem północny Szlezwicz nie myśli o podobnych demonstracyach.

Tocząca się od dawna już *kwestya dóbr klasztornych w Rumunii* miała podług doniesienia w *Const. Oest. Ztg.* wejść w nowe stadium. Ponieważ patriarchy, jak się zdaje, za wpływem zewnętrznym odwołali z jednojęzycznej komisji swoich delegowanych, wezwał ich poseł angielski energicznem pismem, ażeby przysłali ich napowrót, gdyż w przeciwnym razie zmuszona będzie komisya, która nie myśli o zwróceniu dóbr klasztornych, i przyjęła już zasadę wynagrodzenia, uchwalić sumę tego wynagrodzenia nawet bez udziału jednej interesowanej strony. Co na to postanowili patriarchy, nie wiadomo jeszcze.

Daud Basza odjechał do *Lihanu*. Tym samym parostatkem, który przywiózł go do Bejrutu, otrzymał jenerałny gubernator Syryi rozkaz przeniesienia swojej siedziby z Damaszku napowrót do Bejrutu, czego usilnie pragnęli konsulowie europejscy.

Podług doniesienia z Nowego Yorku oświadczył prezydent *Johnson* posłowi *brazylskiemu*, gdy tenże doręczył mu swoje pisma wierzytelne, że zaspokojenie wymagań cywilizacji i wolności pracy przyczyniłoby się do wzmocnienia wszystkich państw Ameryki; wszystkie zatem państwa powinny z obowiązku własnego utrzymania się dążyć do zupełnej równości z innymi państwami, i jeżeli Brazylia będzie trzymać się tej polityki, znajdzie w północno-amerykańskiej unii szczerą przyjaźniokę i towarzyszkę.

Monarchia Austriacka.

Wiedeń, 12. października. (*Nowiny dworu.*) Dnia 9go b. m. odbyły się w Gmunden łowy na Traunsteinie, na które udał się *Najjaśn. Pan* z kilkoma dostojnymi gośćmi o 4tej zrana z Ebensee. Wszystkich strzelców było 11stu, ubito zaś 55 dzikich kóz, z których Jego Mość Cesarz zastrzelił sam 9.

Jej Mość Cesarzowa przybyła wczoraj do Wiednia, a o godzinie 1szej odjechała napowrót do Schönbrunnu.

(*Wiadomości bieżące.*) Węgierski kanclerz nadworny hrabia *Majlath* powrócił tu przedwczoraj z Węgier.

Jak słyhać, oznajmił już hr. *Mensdorff* listownie, że w sobotę powróci z pewnością z swojej podróży i obejmie napowrót zarząd ministerstwa spraw zagranicznych. Także książę *Metternich*, ambasador austriacki przy dworze francuzkim, ma za ośm lub dziesięć dni, jak tylko ukończą się łowy w jego dobrach w Czechach, przybyć do Wiednia, i pobyt jego w rezydencji ma tą razą potrwać dłużej, niż za dawniejszych urlopów.

Baronowie *Bach* i *Hübner* opuszczają Wiedeń 19go b. m., pierwszy by doręczyć w Rzymie swoje pismo odwołujące, a drugi by udać się na Paryż na swoje miejsce przeznaczenia.

Jego Mość Cesarz raczył rozkazać pod dniem 2. października r. b., ażeby przy 13. oddziale ministerstwa wojny umieszczano na przyszłość wyłącznie tylko obznajomionych gruntownie z tym fachem wojskowych, i że etat tego oddziału ma się składać: z wyższego oficera sztabowego jako szefa, z oficera sztabowego jako zastępcy szefa, z dwóch wyższych oficerów z armii, ze stanu pensyi lub też z branży mundurowej, z jednego lub dwóch członków komisaryatu wojennego (komisarzy lub adjunktów komisaryatu), i z jednego lub dwu urzędników mundurowej branży rachunkowej.

W kołach decydujących zajmują się teraz reorganizacją żandarmerji krajowej; ma to być już rzecz uchwalona, tylko idzie jeszcze o sposób. Gdy jedna strona żąda zredukowania jej na minimum, to jest z istniejących dziesięciu pułków na dziesięć batalionów, radzą inni, i zdanie to utrzyma się podobno, ażeby z dziesięciu pułków utworzono 18 komend żandarmerji krajowej z pułkownikiem lub oficerem sztabowym jako komendantem pod inspekcją generała żandarmerji w Wiedniu. Rozumie się samo przez się, że przytem nastąpi także redukcya oficerów sztabowych i wyższych, gdyż liczba pierwszych ma być oznaczona na 6 pułkowników, 6 podpułkowników i 6 majorów.

Reprezentacya gminna miasta Pisek udzieliła prawo honorowego obywatelstwa Jego Excel. ministrowi stanu hr. Belcredi i przewielebnemu biskupowi z Budweis Walentemu Irsikowi. Reprezentacya gminna miasta Tabor zawotowała jednomyślnie prawo honorowego obywatelstwa Jego Excel. p. ministrowi stanu i p. Pirne w uznaniu zasług około założenia wyższej szkoły rolniczej w Taborze, tudzież hr. Wratisławowi za staranie gwoli prowadzenia drogi żelaznej pod Tabor, a w końcu p. Waclawowi Urizek, dyrektorowi realnego gimnazjum, za zasługi jego w podniesieniu szkół i pomyślności miasta Tabor.

(*Oszczędzenia w budżecie wojskowym. — Komisya do egzaminów z rachunkowości.*) Oszczędności w budżecie wojskowym, jak donosi *Mähr. Corr.*, zaczną się od tego, iż bataliony zakładowe będą rozwiązane, trzecie bataliony połowe będą zamienione na bataliony zakładowe, a wszyscy oficerowie pensyonowani, zdolni do służby, będą powołani do batalionów zakładowych, o czem już zostali zawiadomieni. We wszystkich gałęziach administracyi wojskowej mają być zaprowadzone wielkie redukcye.

C. k. najwyższa władza kontroli rachunkowej, w porozumieniu z c. k. radą oświecenia uchwaliła utworzyć w Czerniowcach osobną komisję do egzaminów ogólnych z rachunkowości.

Praga, 11. paźdz. (*Obchód rocznicy 20go października.*) Burmistrz pragski dokt. Belsky wydał następujące obwieszczenie: Dzień 20. października 1860. jest tym pamiętnym dniem, w którym jego c. k. Apostolska Mość nasz najmiłościwszy cesarz i król położył najwyższym dyplomem kamień węgielny konstytucyjnego rządu ludów Austrii. Wyrzeczone w tym dyplomie zasady, Jego ces. Mość potwierdził nanowo w dyplomie z 20. września b. r. i sam z zaufaniem wezwał swoje ludy do udziału, aby była ułożona konstytucya, która opierając się na prawie i obejmując wszystkie ludy Austrii, ma na zawsze utrwalić jedność i potęgę cesarstwa. Kolegium reprezentacyi miejskiej na posiedzeniu swoim w d. 25. września uchwaliło obchodzić uroczystie dzień 20. października, jako rocznicę nadania najwyższego dyplomu, przeto tegoż dnia o godzinie 10. przed południem będzie odprawione uroczyste nabożeństwo w głównym kościele parafialnym, na którym znajdować się będzie reprezentacya gminna i zbrojny korpus mieszczkański; wieczorem zaś od godziny 6. do 9. wszystkie do gminy należące budynki będą wspaniale oświetlone. Rada miejska ma nadzieję, że mieszkańcy stolicy wezmą żywy udział w tym lojalnym akcie reprezentacyi gminnej.

Insbruck, 9. października. Według wiadomości z najlepszego źródła pochodzących, rząd ma mieć zamiar zaprowadzenia wydziału namiestnictwa dla Tyrolu włoskiego z siedzibą w Trydencie i podporządkowaniem go pod namiestnictwo w Insbrucku. Tym sposobem stałoby się zadosyć najgorętszym życzeniom mieszkańców włoskiego Tyrolu, zaprowadzeniem drugiej instancyi dla mnogich spraw politycznych tej krainy, jedność i niepodzielność kraju byłaby jednak utrzymana podporządkowaniem pod namiestni-

ctwo w Insbrucku, byłaby to zarazem średnia droga między dwoma stronictwami, z których jedno pragnie zupełnego rozdziału Tyrolu włoskiego od niemieckiego, druga zaś chce zupełnego podporządkowania włoskiego Tyrolu. Jeżeli zaś, jak spodziewać się można, najbliższy sejm tyrolski, na który przybyć mają, jak zapewniają, wszyscy reprezentanci włoskiego Tyrolu, zawotuje sekcję wydziału krajowego dla Tyrolu włoskiego, podporządkowaną pod ogólny wydział krajowy, stanie się zadosyć słusznym żądaniem obu narodowości i pogodzone będą różniące się od wielu lat życzenia i żądania obu części kraju z uwzględnieniem prawa historycznego i stosunków obecnych.

Anglia.

(*Książę Amadeusz sabaudzki*) przybył we środę wieczorem do Birminghamu, i następnych dni zwiadał najznacniejsze fabryki tego miasta. Szczególniej miały go zajmować ludwisarnie. Książę miało być przykro ze podczas pobytu w Szkocji nie miał zaszczytu być przyjętym przez Królowę.

Francya.

Paryż, 9. paźdz. (*Różne wiadomości.*) Dwór cesarski przedłużył o kilka dni pobyt swój w Biarritz, z grzeczności dla Króla i Królowy portugalskich. Królowa nie mogła znieść podróży morskiej, podróż zatem dłużej się przeciągała. Król i królowa przepędzą całą jesień na podróżach, prócz Francyi i Anglii, zwiedzą Hiszpanię i Włochy. Król Don Fernando ustanowiony został namiestnikiem królestwa, podczas nieobecności syna swego. W Compiègne oczekują księcia Walii małżonką na dworze francuzkim; ma to być już rzeczą urzędową i znakiem dobrego porozumienia z Anglią. Dotąd następcą tronu angielskiego nie bardzo jest we Francyi lubiany.

Journal de Debats zapewnia że hr. Walewski uda się wkrótce w politycznej misji do Florencyi.

Czy zaś podróż króla portugalskiego i odwiedziny następcy tronu angielskiego sprowadzą jaką zmianę w sytuacji politycznej, jak wielu mniema, trudno na to odpowiedzieć. Niektórzy politycy z jednoczesnego pobytu króla portugalskiego i księcia Walii wnoszą iż idzie o sprawę dwory portugalski i angielski zarówno obchodzącą, przy blizkiem pokrewieństwie obu tych dworów. Niektórzy mniemają że sprawa belgijska sprowadza obu młodych kuzynów do Tuilleryi. Są to jednak tylko domysły. Zwykle podróżom głów ukończonych przypisują większe znaczenie niżeli mieć mogą; dziś w obec tych dostojnych gości zapomniano o bar. Bismarku w Biarritz, i o rozległych planach jego. W Paryżu zajmują się p. Bismarkiem jedynie w kółkach urzędowych.

W Paryżu otrzymano zatrważające wiadomości o stanie zdrowia księcia Kuzy; upust krwi za pojawieniem się choroby jego, miał mu jeszcze więcej zaszkodzić. W Paryżu przygotowani są na ważne ewentualności. Gdyby książę Kuza zejść miał z tego świata, trudno przewidzieć jakoby obrót kwestya rumuńska wzięść mogła. — Relacya pp. Drouin de Lhuys i Behie względem środków przeciwdziałania, nie otrzymała sankcyi cesarskiej. Nie wiadomo, czyli *Monttor* z umysłu ją poprzednio umieścił, czyli też stało się to przez pomyłkę. Z resztą cholera nie jest w Paryżu tak straszną, jak alarmiści głosili. W dniu 3. b. m. było 20 chorych na wyżynach Montmartre, w dniu 5. trzydziestu, od tego czasu cholera jednak nagle się zmniejszyła; wczoraj przyniesiono tylko dwóch chorych do szpitalu Charité. W Marsylii zdaje się iż cholera wkrótce zupełnie ustanie. Onegdaj umarło tam tylko siedmiu ludzi na cholere. Targi są otwarte, emigranci wracają do miasta. Przystano już palić ogień na ulicach, handel i ruch miejski ożyły.

Niemcy.

(*Zbiegowisko uliczne w Mnichowie.*) *Gazeta bawarska* donosi, iż zbiegowisko ponowiło się wieczorem dn. 9. bież. miesiąca w ulicy słonecznej i jej okolicach, lecz zbiegowisko miało cechę swawolnej i niesfornej ulicznej burdy. Poczęło się od tego, że kupa uliczników zwlekła na jeden punkt sośniny przed budami na festwiese ustawione i zapaliła je. Ogień, który budy łatwo mógł pochłonąć, kilkoma sikawkami naprędce sprowadzonemi, ugaszony został.

Według późniejszych doniesień powyższego dziennika, pięciu tylko ludzi ranionych zostało przy tumulcie ulicznym, sądząc z tego co doszło do urzędowej wiadomości. Między temi co ranni zostali, czterech na pięć tylko dni są niezdolni do pracy, stan piątego więcej jest zotrważający, w skutek mocnego użycia trunków rozpalających, co na rany jego wielki wpływ wywiera.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 12. października. (*O fałszowaniu asygnacji.*) *Dzien. pow.* pisze: Nie omyliliśmy się mówiac, że połączony wszelkiego prawdopodobieństwa, kwestya o fałszowaniu asygnacji stanie się wkrótce kwestyą społeczną nie dla jednej Rosyi. Gazy zagraniczne donoszą, że zjawilo się w obiegu zręczne sfałszowanie 20 talarowych asygnacyi lipskich, chociaż asygnacye niemieckie poczytywano dotychczas za niedostępne dla fałszersstwa. Zresztą nie ma w tem nic nadzwyczajnego: sztuki uczyniły w ostat-

tem czasie taki krok naprzód, nauka stała się nabytkiem tak wielu, że fabrykanci fałszywych pieniędzy papierowych, udoskonalać stopniowo swe płody, doszli nareszcie do tego, że nie liczą więcej na nieświadomość lub nieumiejętność pisania w masie. Na nieszczęście, większa część praw, które zabezpieczały dawniej społeczeństwo od pokuszeń fałszerzy asygnacji, teraz już go nie zabezpiecza. Co znaczy naprzykład, dla zatwardziałego fałszerza asygnacji, wysiedzieć w więzieniu angielskim 12 miesięcy, kiedy nie będąc ujętym, może się z bogactwem w kilka miesięcy. Francuz Ansné, którego sądzono w tych dniach w Londynie za fałszowanie asygnacji banku rosyjskiego, skazany został na 12-miesięczne osadzenie w areszcie. Cóż dziwnego, jeśli po upływie pewnego czasu zjawi się jego naśladowca, któremu, w razie niepowodzenia, wysiedzenie roku w więzieniu nie nie znaczy, a który widząc czem się wykrcił Ansné, za godne uwagi, z powodu doskonałości sfalszowania biletów banku rosyjskiego, zajmie się tą samą rzeczą na obszerniejszą skalę. Z zeznań uczynionych przez Libona w sądzie londyńskim okazuje się, że przemieszkujący w Brukseli fałszerz rosyjskich 50-rublowych biletów kredytowych, Crocker, drukował asygnacje bez żadnej przeszkody z czyjejby strony, tak że formy litograficzne, używane przezeń w tym celu, zdarły się nakoniec od użycia i przystąpił do przygotowania nowych. Cholchester, Bajer i inni fałszerze asygnacji, przeciw którym poczynił zeznanie Libon, oddani pod sąd, przedstawieni będą centralnemu sądowi kryminalnemu w Anglii, i bezwątpienia, osadzeni na 2-3 lat zamknięcia w więzieniu. Bezwątpienia, przewidzieli oni to. Oprócz tego nie wszyscy z bandy są ujęci. Gdzie jest Londyński, grający w niej jedną z najgłówniejszych ról — niewiadomo; toż samo policja może powiedzieć o drugim spółniku bandy, Polańskim. Oprócz tego, dowiadujemy się ze sprawozdania sądowego, że dwóch głównych sprawców z bandy oddani są do czasu sądu na poręczenie — czego, zapewne i potrzeba im tylko było. Bezwątpienia znajdują oni przez ten czas możność urzędzenia interesów swych i swych towarzyszy. Z drugiej strony, że interesa ich pod względem finansowym były świetne, okazuje się z tego, że Cholchester zażądał 35.000 rubli złotem od Libona, kiedy ten, będąc niezadowolony z papieru dwudziestu tysięcy pięciurublowych sfalszowanych biletów kredytowych, które Cholchester proponował mu kupić po 10 kopiek za rubel, domagał się aby go rekomendowano głównym osobom z bandy. Wiadomo także, że w Liverpool 2000 fałszywych pięciurublowych biletów kredytowych sprzedano po 22 kop. za rubla. Oczywiście żydzi polscy, stanowiący większość bandy i reszta ich spółbraci ciągnęli znaczne korzyści z fałszerstwa. Widocznie od samego początku nie byli oni dalecy od przyplacenia niedługim więzieniem, byleby tylko, związawszy końce, zaopatrzyć się w kapitał na resztę życia. — W podobnych okolicznościach opinia publiczna nie może pozostać milczącą. Jasnym jest, że prawo, czyniące zadość swemu celowi, kiedy fałszerstwo biletów kredytowych było niedokładnem, a zatem i niezyskownem, kiedy sama ta niezyskowność była główną rekojmią społeczeństwa, teraz już mu nie czyni zadość. Dziś fałszują się asygnacje rosyjskie i niemieckie w Londynie, Paryżu i Brukseli; jutro może się rozpocząć fałszowanie biletów banku francuzkiego w Madrycie i angielskiego w Sztokholmie. Jasnym jest, że tu idzie o sprawę ogólną. Fałszując asygnacje jednego państwa w drugim, bandy, które sobie obrały ten przemyśl, mogą wkrótce zalać targ europejski biletami fałszywymi wszelkiej nazwy. Mamyż doczekać się czegoś podobnego?

Rosya.

Rus. Inw. podaje długi artykuł wstępny o Irlandyi, który kończy w następujący sposób: Może Anglicy zrobią nam jeszcze jedno ustępstwo. Dzienniki ich odzywają się z najwyższą pogardą o ruchu Fenianów, jako o ruchu, który nie spotkał najmniejszego punktu oparcia w masie ludu irlandzkiego i ożywiony jest najnieodporczeczniejszymi dążeniami. A tymczasem coż widzimy? Rząd angielski postanowił energicznie ścigać winnych; użył wszelkich środków prawnych, jakimi mógł rozporządzać; oddał spiskowych pod sąd, oskarżając ich o zdradę stanu, i niezawodnie nie zawaha się w wykonaniu wyroku, jaki będzie na nich wydany. A stanowczo nikomu w Anglii nie przychodzi do głowy, oskarżać rząd o okrucieństwo i ciemiężenie; — przeciwnie rząd spotkał współczucie w opinii publicznej i wszyscy spieszą wychwalać go za to, że ściśle spełnił swą powinność. Jak zgodzić z tem wrzaski oburzenia, które podniosły się z zewnątrz przeciwko naszemu rządowi, kiedy postanowił położyć koniec występnyemu czynom polskich powstańców i to że nawet pośredku rosyjskiego ludu ukazują się ludzie, którzy nie mogą mieć współczucia dla środków przedsięwziętych w celu zabezpieczenia całości i jedności cesarstwa? Jeżeli słuchać dzienników europejskich, powinniśmy byli siedzieć z założonymi rękami wtedy, kiedy bandy buntowników paliły i mordowały nie tylko Rosyan, ale i ludzi jednakiego z nimi pochodzenia. A przecież Rosya nie mogła nawet powołać się na to, na co teraz powołują się Anglicy: w żaden sposób nie mogła powiedzieć, że powstanie polskie było takim nieznaczącym i przelotnym zjawiskiem jak sprzysiężenie Fenianów. Przeciwnie, zagrażały nam wielkie niebezpieczeństwa i gdybyśmy okazali najmniejszą słabość, polscy powstańcy doczekaliby się może tej pomocy, na jaką Irlandczycy wcale nie mogą liczyć. Z tego stanowiska, poskromione sprzysiężenie Irlandczyków, zasługuje, jak się zdaje, na uwagę i natu-

ralnie budzi myśli, które mogą nam przynieść pożytek, jeżeli zechcemy zdrowo i bezstronnie sądzić o naszych interesach.

Tureya.

(*Układy z Czerkiesami*) według doniesienia z Konstantynopola, miały po części doprowadzić do pomyślnego rezultatu. Jeden z zbuntowanych przywódców Said Ali ustąpił do przeznaczony mu na mieszkanie krainy, zabrawszy z sobą dwadzieścia pięć najprzychylniejszych sobie rodzin. Inni Czerkiesi z Mehemed Bejem na czele, odparli pierwszy atak wojsk, ale w drugim starciu zostali rozproszeni. Ich główni przywódcy zostali w kajdanach odprowadzeni do niewoli. Straty obustronne ograniczają się na ośmiu poległych.

Serajewo. 27. wrzes. (*Stan rzeczy w Bosnii i Hercegowinie.*) W dniu 22. b. m. odeszły ztąd sto ładunków broni palnej do Mostaru, które może w Duga pozostać mają. — Nowy tu mamy przykład jak rozporządzenia i rozkazy Partii otomańskiej wykonywane bywają. Jak wiadomo na soborze konstantynopolańskim zapadł kanon przez Portę zatwierdzony, według którego począwszy od roku 1863. biskupi w Bosnii i w Hercegowinie mieli pobierać stała pensję, ażeby nie byli zmuszeni dopuszczać się krzyżującego ucisku względem biednych Rajasów. Inne sprawy kościelne były też tym kanonem uregulowane, dla zapobieżenia w przyszłości zdzierstw i nadużyciom. W skutek tego rozporządzenia zebrało się w r. 1863. w Serajewie 32 reprezentantów ludu z Bosnii, załatwili po trzechmiesięcznej usilnej pracy ważne swoje zadanie, i operat ich przez Szerifa Osmana Baszę zatwierdzony został. Lecz po kilku zaledwo miesiącach zapomniano zupełnie o kanonie, rozpoczęły się nanowo zdzierstwa i ucisk biednego ludu serbskiego. Osman Basza zdaje się nie nie wiedzieć o tych nadużyciach, chociaż głos ludu twierdzi że z łatwością dowiedziećby się o nich mógł, łatwo by mógł winnych wysledzić, gdyby tylko chciał. Lecz Osman Basza tego nie chce, zdaje się i owszem iż milczkiem pomaga srogiemu uciskowi elementu słowiańskiego. — Dla nadania szkołom kierunku antyserbskiego, ma się zawiązać w Serajewie tureckie stowarzyszenie oświaty, które działać chce za pośrednictwem Serbów poturczonych.

Kronika.

(Pożary) W Czernichowcach w powiecie Zbaraskim dn. 28. z. m. spaliła się stodoła włościańska i szopa ze zbożem. Szkoda wynosi około 350 złr. Ogień miał być podłożony, sprawy jednak nie ujęto.

Na folwarku Karanie w powiecie Buskim dn. 30. z. m. spaliły się wszystkie dworskie budynki gospodarskie zabezpieczone na 1900 złr., tudzież 44 wołów tucznych, 13 koni, 6 źrebiąt i zapasy zboża zabezpieczone na 5003 zł. Dzierzawca poniósł stratę ogółem na 10.049 złr. 52 c. w. a. Ogień miał powstać przez nieostrożność.

W Wykotach w powiecie samborskim dn. 29. z. m. spaliły się 2 domy włościańskie z budynkami gospodarskimi i zapasami zboża. Przyczyna pożaru jest nie wiadoma.

W Borysławiu w powiecie Drohobyckim w nocy z 29. na 30. z. m. spaliły się 4 domy włościańskie z budynkami gospodarskimi i zapasami zboża. Przyczyna pożaru jest nie wiadoma.

W Zbarażu na przedmieściu Przegródek dn. 5go b. m. spaliły się trzy domy z budynkami gospodarskimi. Szkoda wynosi około 2000 złr.

W Mościskach dn. 10go b. m. spalił się dom zaasekurowany na 1200 złr., który jednak zdaniem znawców nie był wart więcej jak 500 złr. Ogień był podłożony.

(Profesor Ferdynand Hessler.) „Wiener Abendpost“ z 12. b. m. donosi: Dnia wczorajszego odebrał sobie życie profesor Ferd. Hessler w swoim gabinecie naukowym w instytucie politechnicznym. Od dłuższego już czasu cierpiał widocznie melancholiję i coraz bardziej trapiła go myśl, że siły jego umysłowe zmniejszają się i nie może uczynić zadość swoim obowiązkom. To zapewne było powodem samobójstwa. Hessler był profesorem fizyki w instytucie politechnicznym i był ceniony równie wysoko jak nauczyciel i jako uczony. W radzie gminnej także znakomite zajmował stanowisko, jako członek komisji zaopatrzenia miasta w wodę, tudzież jako członek sekcji szkolnej. Nadto był znany powszechnie z dobroczynności i dobroci serca.

(Towarzystwo literackie żydowskie.) W Paryżu zawiązało się towarzystwo żydowskich literatów i kapitalistów, mające na celu ogłaszanie drukiem i rozpowszechnianie dzieł popularnych o żydostwie i dziejach żydowskich. Do składu komitetu tego towarzystwa należą akademicy żydowscy Munck i Frank, oraz finansisci Rodrigues, Izaak Pereire i inni. Przedewszystkiem wydany zostanie przekład francuzki dzieła historyka Grätz'a, pod tytułem: „Dzieje żydów.“ Przekładem tego dzieła trudni się głównie Renan.

Ostatnia poczta.

Wiedeń, 13. paźdz. Podług telegramu wiedeńskiego w *Bohemii* została cała administracja celna oddana pod zarząd nowego ministra handlu.

Rzym, 11. paźdz. Wczoraj natrafiło dziesięciu zandarmów papieskich pod Sgurgola na bandę brygantów. Pewien jeniec, za którego brygantanci żądali okupu 12.000 szkodów, został bez opłaty uwolniony.

Mnichów, 12. paźdz. Wiadomość w *Nürnberg. Corresp.*, jakoby minister stanu podał się do dymisji i zaszło przesilenie ministerstwa, jest bezzasadna.

Kopenhaga, 12. paźdz. Wniesiony przez rząd projekt konstytucji przyjęty został w Landstingu z małymi poprawkami 49 głosami przeciw 2, i przechodzi teraz do wspólnego wydziału z 30 członków.

Bruxela, 12. paźdz. Monitor belgijski ogłasza dekret królewski, który zakazuje przywóz i przewóz owiec, jako też świeżych skór i pośladków owczych tak wodą jak i lądem aż do wsi Gemenich (u granicy pruskiej).

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 13. października.

Hotel George: PP.: Branichteano Jan, z Moldawy. — Rozwadowski Franc., z Babina. — Wilczyński Włodz., z Nowego siola.

Hotel europejski: Cywiński Miecz., z Telacza. — Zawadzki Józef, z Potok.

Hotel Langa: Br. Brunicki Emil, z Hureczka. — Br. Künsberg Uzo., z Ustrzyk górnych.

Hotel angielski: Marcinkowski Wład., z Dynysowa. — Simonowicz Ant. z Krzywóluki.

Hotel Krakowski: Pajara Jul., z Dolnicza.

Hotel Kuhna: Lisowski Rudolf, z Pleszowie.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. października.

PP. Reichardt Jan, c. k. fml., do Stryja. — Ks. Czartoryski Alex., do Wiednia. — Hr. Badeni Wład., do Suchorowa. — Hr. Krasieński Ludw., do Rohatyna. — Br. Eckmühl Raisky-Dubnitz, do Manasterzysk. — Brodzki Ad., do Ostrowa. — Chojecki Tad., do Żurawna. — Czajkowski Hip., do Bóbrki. — Gozdowski Ant., do Tarnopola. — Costaki Grzeg., do Moldawy. — Kochanowski Antoni, do Krakowa. — Olszański Cyr., do Kupeczyniec. — Zaleski Winc., do Rosyi.

T E A T R.

Dziś (przedstaw. niem.) na dochód p. Ludwika Hursta: „Die Schuld eines Mannes“, komedya w 3 aktach, „Schwechater und Liesinger, oder das Abenteuer in der Fresnel-Gasse“, obrazek w 1 akcie. Drugi występ p. Maryi Fröhlich z Karlsbadu; p. Augusta Lippert z Berna jako gość.

Pojutrze (przedst. polskie). „Piąty Akt“, tragedia w 1 akcie przez J. Korzeniowskiego, „Junacy“, opera komiczna w 1 akcie.

Dziś w ujeżdżalni p. Lesniewicza: Pierwsze wielkie przedstawienie wyższej sztuki jeżdżenia, tresowania koni, gimnastyki, gier ikaryjskich, baletów, pantomin i t. d.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 13. października 1865.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza według wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Rows for 7. god. zrana, 2. god. po poł., 10. god. wiecz.

Kurs Lwowski.

Dnia 13 października

Table with 4 columns: Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciozłotówka, Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł., Galicyjskie obligacye indemnizacyjne, 5% Pożyczka narodowa, Akcy gal. kol. żelaz. Karola Ludwika. Sub-columns for gotówka (zł. c.) and towarowa (zł. c.).

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 13 października.

Table with 3 columns: 5% Metalki, 5% pożyczka narodowa, Losy z 1860 roku, Akcy banku wiedeńskiego, Londyna, 10 funtów szterlingów, Srebro, Dukat pojedynczy. Sub-columns for ztr. and ktr.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 11. października.

Large table with multiple columns: 1. Dług publiczny (Za 100 zł.) A. Państwa (pień, towar), B. Krajów koronnych (Niższej Austrii, Wyż. Aust., Saleburg, Czech, Morawii, Śląska, Styrii, Tyrolu). 2. Stan oblig. domestykaln. (Po 3%, 2 1/2%, 2 1/4%, 2%, 1 3/4% za 100 zł.). 3. Akcy (Banku narodowego, Inst. kred. dla handlu, Niż.-aust. tow. eskomt., Banku anglo-austriackiego, Póln. kol. po 1000 zł. m. k., Tow. kolei żel. państwa, Połud. kolei państw., lomb. wen. i central.-włoskiej, Kolej żel. po 200 zł. w. a., Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw., Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. konw., Lwowsko-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze, Uprzyw. czeska kolej, Połud.-póln.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k., Kolei Cisy po 200 zł. m. k., po 140 zł. (70%) wpłaty, Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.). 4. Obligacye z prawem pierwszeństwa (Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k., detto detto w srebr. upr za 100 zł. w. a., Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust., Tow. austr. kol. państwa po 500 fr., Kol. Lomb. wen. po 500 fr., Kol. póln. po 100 zł. m. k., Kol. póln. po 100 zł. w. a., Kol. Glogn. po 100 zł. m. k., Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł., Połud. póln. kolei kom. po 5% za 100 zł., Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.). 5. Losy (Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a., Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k., Poż. Trye. po 100 zł. m. k., Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a., Esterhazego po 40 zł. m. k., Salma, Palkiego, Clarego, St. Genois, Windischgrätzka, Waldsteina, Keglevicha, Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa). 6. Weksle (Amsterdam, Augsburg, Berlin, Wrocław, Frankfurt, Genua, Hamburg, Lipsk, Liwurna, Londyn, Lugdun, Medyolan, Marsylia, Paryż, Praga, Tryest, Wenecya). 7. Kurs złota (Dukaty ces. men., ditto pełnej wagi, Korona, 20 frankówka, Rosyjski imperyal, Talar związkowy, Srebro, Kurs korony w c. k. kasach).